

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu „Środowisko zwierząt wolnożyjących (dzików, jeleni, saren lisów, gryzoni) i towarzyszących- potencjalne źródło zoonotycznych szczepów *Leptospira* spp.”.....

2. Czas trwania projektu czas rozpoczęcia: 01.06.2016 czas zakończenia: 03.05.2020

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów) leptospiroza, zwierzęta wolno żyjące, zoonoza.....

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych) A.....

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Leptospiroza jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych na świecie chorób odzwierzęcych (zoonoz). Jej czynnikiem etiologicznym są krętki z rodzaju *Leptospira*. W przypadku ciężkiej postaci leptospirozy ludzi, zwanej chorobą Weila, śmiertelność może sięgać od 5 do 40%. W związku realnym zagrożeniem dla zdrowia i życia człowieka na tle zakażeń *Leptospira* spp. celem prowadzonych badań będzie ocena skali wstępowania zakażeń *Leptospira* spp. w populacji gryzoni wolnożyjących. Stworzona zostanie mapa Polski z oznaczeniem terenów największego narażenia na zoonotyczne serowary *Leptospira* spp. W ramach proponowanego projektu planuje się odłowienie około 300 gryzoni wolno żyjących, z których pobrane narządy w postaci nerek, pęcherzy moczowych oraz krwi (bezpośrednio po eutanazji) wykorzystane zostaną do badań laboratoryjnych w tym izolacji leptospir, badań serologicznych i

molekularnych. Gryzonie pozyskane zostaną z następujących województw: Lubelskiego, Podkarpackiego, Małopolskiego, Śląskiego, Świętokrzyskiego oraz Łódzkiego. Zwierzęta będą odławiane w ciągu 2 lat projektu. W sumie planowane jest odłowienie około 240-300 gryzoni, po 50 sztuk w trakcie każdego odłowu. Zwierzęta odłowione będą przy użyciu pułapki żywej (żywołapki) z terenów ich bytowania oraz żerowania w środowisku naturalnym. Docelowymi miejscami ustawiania pułapek (żywołapek) będą okolice rolnicze (przy granicach terenów leśnych) w niedalekim sąsiedztwie zabudowań gospodarskich. Do badań zostaną użyte następujące gryzonie dziko żyjące: mysz polna, mysz leśna, mysz domowa, nornica ruda, nornik polny. Odławianie zwierząt nie będzie prowadzone na terenach chronionych, a gatunki chronione będą wypuszczane na wolność.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Liczba zwierząt: 300 gryzoni nie podlegających ochronie

1. mysz polna (*Apodemus agrarius*),
2. mysz leśna (*Apodemus flavicollis*),
3. mysz domowa (*Mus musculus*),
4. nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*),
5. nornik polny (*Microtus arvalis*)

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Głównym rezerwuarem i wektorem w szerzeniu się leptospirozy są gryzonie. Oszacowanie skali występowania leptospir w populacji gryzoni leśnych pozwoli ustalić jaki jest stopień zagrożenia dla innych gatunków zwierząt wolno żyjących (dziki, lisy etc.) w tym pośrednio dla człowieka. Nie istnieją metody alternatywne przeprowadzania tych badań przy użyciu innych zwierząt, ponieważ gryzonie są najważniejszym źródłem w rozprzestrzenianiu się leptospirozy u innych gatunków zwierząt. Liczba gryzoni użytych do doświadczenia została ograniczona do minimalnej, koniecznej do wyciągnięcia konkretnych wniosków i umożliwiających analizę statystyczną na podstawowym poziomie. Zwierzęta będą utrzymywane w odpowiednich warunkach, a zastosowane metody odłowu i transportu zostały wybrane tak, aby ograniczały do minimum albo eliminowały ból, cierpienie i stres zwierząt. Transport gryzoni nie przekroczy 6 godzin, a zwierzęta otrzymają niezbędne pożywienie i źródło wody tak aby w maksymalny sposób zminimalizować stres transportowy.

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8